

La gran divisió americana

El votant conservador clàssic s'ha replegat i ha votat en bloc a Trump, com si es tractés d'una minoria | La coalició de minories d'Obama no s'ha mobilitzat per donar suport a Clinton, una candidata diferent del que la va construir | Al guanyador li toca governar un país de posicions enfrontades

Hillary Clinton amb LeBron James | Flickr

Les eleccions del 2008 van fer evident l'existència d'una batalla electoral que no era ni nova, ni tampoc ignorada pels dos grans partits, però que fins llavors havia quedat en un segon pla a l'agenda política: la representació política de les minories. La victòria d'Obama significava, a priori, el pas definitiu d'aquestes minories cap al protagonisme mediàtic i polític. La seva importància demogràfica i cultural es veuria recollida al sistema polític americà.

Aquest era el gran factor diferencial de l'emergència d'Obama. Un demòcrata afroamericà arribava a la Casa Blanca amb el suport d'una coalició de diferents col·lectius: dones, joves, afroamericans, llatins, i independents moderats, amb suports a tots els estrats socioeconòmics i educatius. Una coalició que, amb petites variacions, es va repetir el 2012.

L'opinió pública i la publicada donaven per fet que aquesta capacitat d'incidència política no només es mantindria sinó que seria un dels elements clau, ara i en endavant, de la política nord-americana. El canvi de bases electorals era un fet i fins que els republicans no aconseguissin el suport d'aquestes bases no podrien tornar a governar, apuntaven.

És per això que la major part d'analistes, i també dels estrategues demòcrates, esperaven que la reedició d'aquesta conjunció d'interessos, conjuntament amb l'amenaça d'un Trump que atacava aquestes minories, convertiria la Hillary Clinton en la primera dona que presidiria els Estats Units.

A l'hora de la veritat qui s'ha imposat ha estat una altra coalició, la que han format els descontents. Un grup que ha estat caracteritzat com votants blancs amb un nivell educatiu baix i un nivell socioeconòmic mitjà o mitjà-baix.

Analitzant les primeres dades de la jornada electoral veiem que el grup va més enllà, ja que Trump també hauria fet forat entre estrats socioeconòmics alts i amb educació superior. És el votant conservador clàssic que s'ha replegat i ha continuat donant suport al partit republicà més enllà de qui fos el seu candidat.

Els republicans han votat en bloc, el comportament electoral habitual de les minories. Exemple d'això és que a aquells comtats on hi ha més percentatge de població blanca el vot republicà s'ha enfilat fins al 76% o bé el vot en entorns rurals, 73% pels republicans, que ha estat el més alt de les últimes cinc eleccions.

Així doncs, una interpretació del que ha passat aquesta matinada és que l'efecte de la raça ha pesat més que mai. La crisi de la identitat blanca, que tan bé ha descrit la sociòloga Arlie Hochschild, ha sigut matèria primera suficient com per a generar una coalició d'electors capaç d'imposar-se a una coalició de minories que, com més d'un es temia, no s'ha mobilitzat per donar suport a un candidat diferent al que la va construir.

El focus ara recau sobre el nou president i la por cap al seu programa però el problema de fons no és aquest sinó l'escenari que té per davant. L'Amèrica que ha fet president Trump és ostensiblement diferent de l'Amèrica que haurà de governar. Dos blocs aïllats entre ells, amb pocs interessos compartits i visions de país que cada cop divergeixen més. Pensàvem que el principal llegat d'Obama seria un sistema nord-americà on les minories, establertes com un col·lectiu de votants capaç de decidir eleccions, trobarien propostes polítiques atractives entre demòcrates, encantats de seguir allargant el cicle, i republicans, que teòricament estaven obligats a dirigir-se a aquestes minories per tenir possibilitat de trencar-lo. No ha estat així. La polarització s'ha imposat i ara toca governar un país de posicions enfrontades.